

รายงานสรุปผลการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต
ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กับ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

การเปรียบเทียบผลการคำนวณต้นทุนผลผลิต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ กับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถแสดงผลจากการคำนวณได้ดังนี้

ผลการคำนวณในระดับภาพรวม

ผลการคำนวณต้นทุนผลผลิตของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีต้นทุนผลผลิตทั้งสิ้น ๒,๐๘๕.๐๓ ล้านบาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีต้นทุนผลผลิตทั้งสิ้น ๑,๙๔๙.๒๖ ล้านบาท ต่ำกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑๓๕.๗๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๑ ต้นทุนที่ลดลงมีสาเหตุที่เป็นนัยสำคัญ เกิดจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเงินอุดหนุนของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งเป็นเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรโดยการปล่อยกู้ยืมแก่เกษตรกร มาเป็นต้นทุนในการคำนวณต้นทุนผลผลิต แต่สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มิได้นำเงินอุดหนุนดังกล่าวมาคำนวณเป็นต้นทุนของสำนักงานฯ เนื่องจากเงินอุดหนุนดังกล่าวมิได้นำมาใช้ในการบริหารงานของสำนักงานฯ จึงส่งผลให้ต้นทุนผลผลิตต่ำกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

การวิเคราะห์ในระดับผลผลิตหลัก



ภาพแสดงการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงต้นทุนต่อหน่วยแยกตามผลผลิตหลักของปี ๒๕๖๐

ในระดับผลผลิตหลัก พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี ๓ ผลผลิตหลัก แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๕ ผลผลิตหลัก คือ ผลผลิตหลักที่ ๑ คือ โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลผลิตหลักที่ ๒ คือ อำนวยการและบริหารจัดการด้านงาน

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ผลผลิตหลักที่ ๓ คือ อำนาจการและบริหารจัดการด้านเกษตร ผลผลิตหลักที่ ๔ คือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้เกิดความยั่งยืน และผลผลิตหลักที่ ๕ คือ รายการบุคลากรภาครัฐ ซึ่งในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลผลิตหลักที่ ๑ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ ๗๖.๔๗ (๐.๐๐๙ ล้านบาท) เนื่องจากกิจกรรมในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความแตกต่างกันระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงส่งผลให้ต้นทุนลดลง สำหรับผลผลิตหลักที่ ๒ และ ๓ มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น/ลดลง เพียงเล็กน้อยจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และสำหรับผลผลิตหลักที่ ๔ และ ๕ ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ได้กำหนดผลผลิตดังกล่าว

การวิเคราะห์ในระดับกิจกรรมหลัก

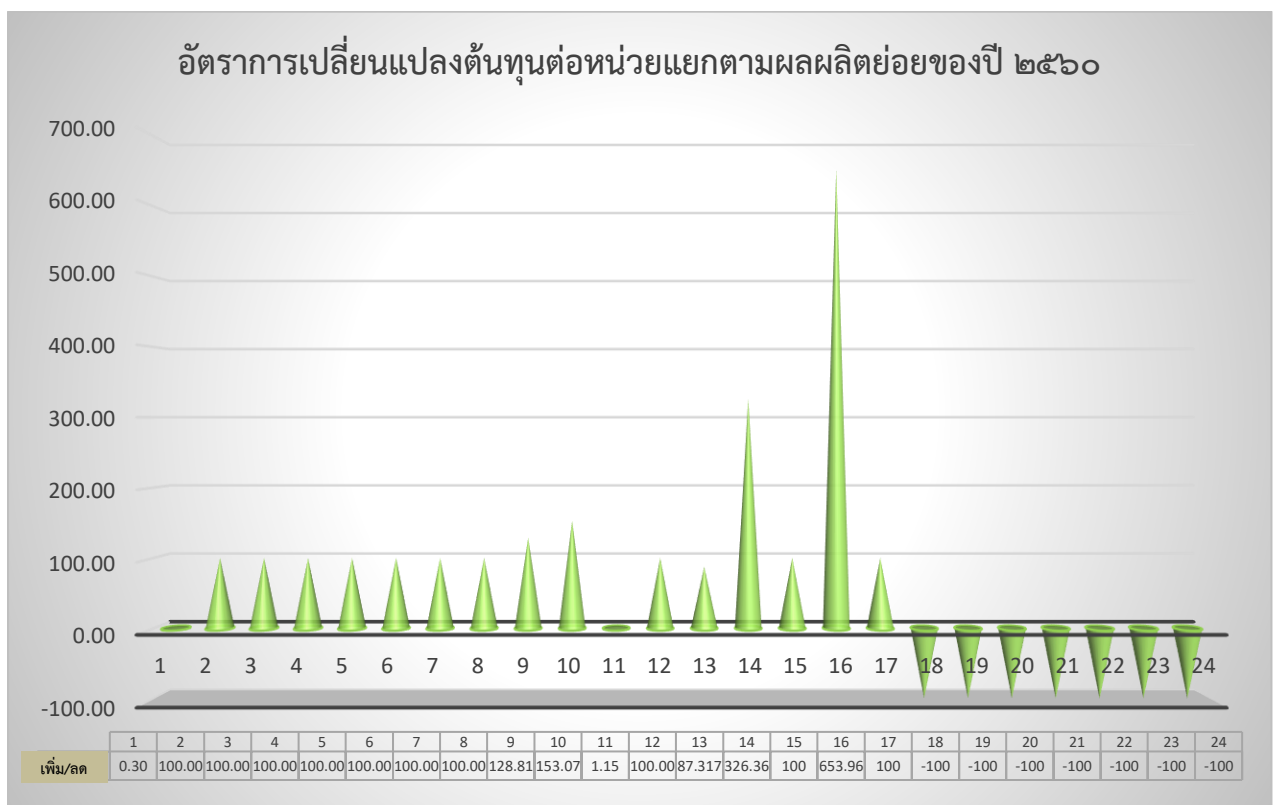


ภาพแสดงการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงต้นทุนต่อหน่วยแยกตามกิจกรรมหลักของปี ๒๕๖๐

ในระดับกิจกรรมหลัก พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี ๘ กิจกรรมหลัก แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๑๐ กิจกรรมหลัก ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กิจกรรมหลักที่ ๑ กิจกรรมหลักที่ ๗ และกิจกรรมหลักที่ ๙ - ๑๒ ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากมีไม่ได้กำหนดกิจกรรมหลักดังกล่าว สำหรับกิจกรรมหลักที่ ๕ คือ สนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเกษตร มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นสูงสุด ร้อยละ ๔๒๕.๙ (๓๔๐.๔๙ ล้านบาท) เนื่องจากมีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการดำเนินกิจกรรมสภาเกษตรกรที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพรบ.สภาเกษตรกร ปี ๒๕๕๓ จึงทำให้มีต้นทุนสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รองลงมาคือกิจกรรมหลักที่ ๘ คือ บูรณาการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๗๗.๔๘ (๓.๒๒ ล้านบาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สภาเกษตรกรได้รับงบประมาณ ๓๙๖ ล้านบาท ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้ ๒๐๒ เรื่อง ซึ่งนับจากเรื่องสภาเกษตรระดับจังหวัดพิจารณาเตรียมนำเสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับงบประมาณ ๔๐๗ ล้านบาท ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ ๘๑ เรื่อง โดยนับเฉพาะเรื่องที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาเกษตรกรแห่งชาติแล้วนำเสนอ กรม. จึงส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงขึ้น พร้อมทั้งกิจกรรมหลักที่ ๒ คือ สนับสนุนโครงการพระราชดำริ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลงสูงสุด ร้อยละ ๘๒.๐๘ (๐.๕๐ ล้านบาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ กองประสานงานโครงการพระราชดำริได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการดังกล่าว จึงส่งผลให้ต้นทุนในสนับสนุนโครงการพระราชดำริลดลง

การวิเคราะห์ในระดับผลผลิตย่อย

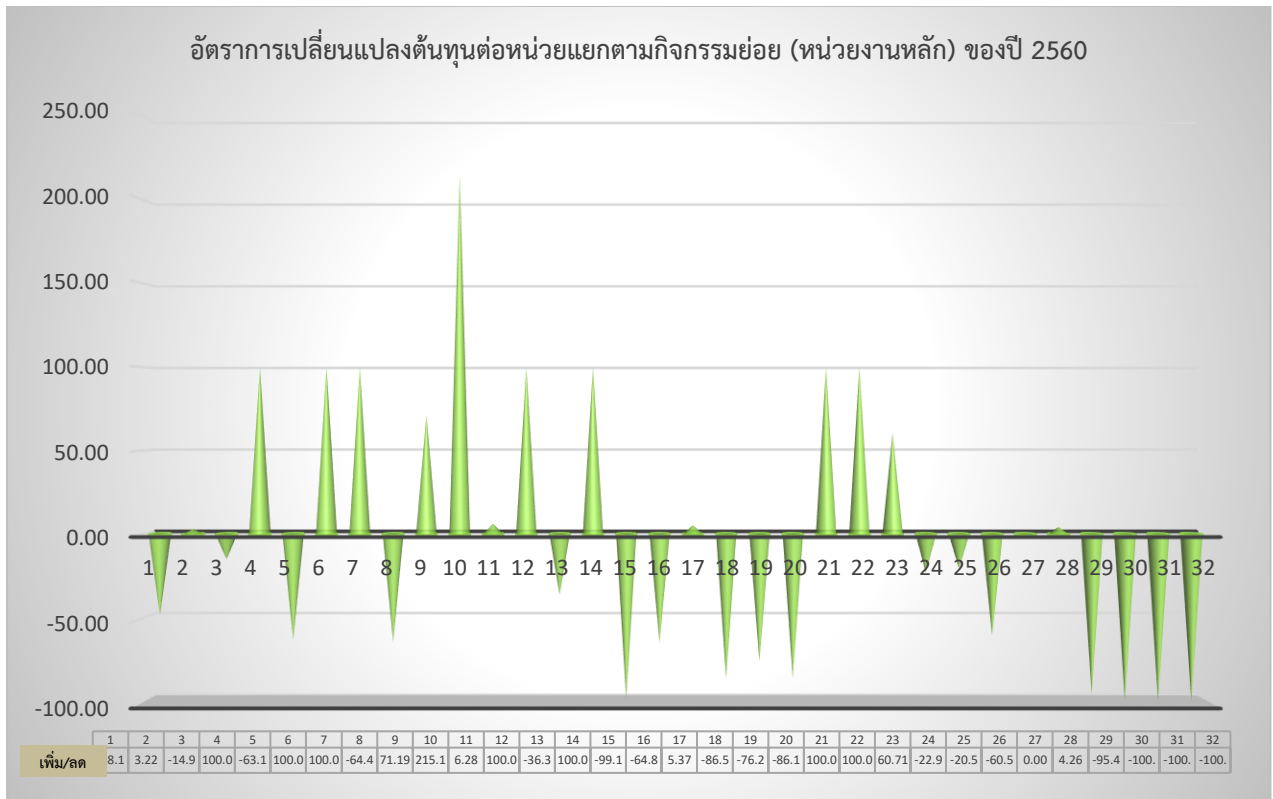


ภาพแสดงการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงต้นทุนต่อหน่วยแยกตามผลผลิตย่อยของปี ๒๕๖๐

ในระดับผลผลิตย่อย พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี ๑๔ ผลผลิตย่อย แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๑๖ ผลผลิตย่อย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลผลิตย่อยที่ ๒ - ๘ ผลผลิตย่อยที่ ๑๒ ผลผลิตย่อยที่ ๑๕ และผลผลิตย่อยที่ ๑๘ - ๒๔ ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากไม่ได้กำหนดผลผลิตย่อยดังกล่าว สำหรับผลผลิตย่อยที่ ๑๖ การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรยั่งยืน มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นสูงสุด ร้อยละ ๖๕๓.๙๖ (๒.๘๓ ล้านบาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรกรรมยั่งยืนในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักที่มีพันธกิจในกำหนดกรอบนโยบาย มาตรการ และแผนงาน รวมถึงการประสานงานเชื่อมโยงให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยยึดกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินงานสูงขึ้น รองลงมา

คือผลผลิตย่อยที่ ๑๔ ส่งเสริมเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๒๖.๓๖ (๐.๐๐๙ ล้านบาท) เนื่องจากมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการลดลงจากผลการดำเนินงานของปีก่อนแต่ยังคงเป็นไปตามเป้าหมายโครงการตามภาพรวมที่กำหนด จึงส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์ในระดับกิจกรรมย่อย



ภาพแสดงการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงต้นทุนต่อหน่วยแยกตามกิจกรรมย่อย (หน่วยงานหลัก) ของปี ๒๕๖๐

ในระดับกิจกรรมย่อย ของหน่วยงานหลัก พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี ๒๔ กิจกรรมย่อย แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๒๙ กิจกรรมย่อย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กิจกรรมย่อยที่ ๖ - ๗ กิจกรรมย่อยที่ ๑๔ กิจกรรมย่อยที่ ๒๑ - ๒๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒๗ และกิจกรรมย่อยที่ ๓๐ - ๓๒ ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจากไม่ได้กำหนดกิจกรรมย่อย ดังกล่าว สำหรับกิจกรรมย่อยที่ ๑๐ คือ การอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการ เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นสูงสุด ร้อยละ ๒๑๕.๑๕ (๒.๐๗ ล้านบาท) เนื่องจากมี ดำเนินการติดตามประสานงานในเรื่องของเกษตรกรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น โดยมีการติดตามและงานประชาสัมพันธ์ และ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานมากขึ้น พร้อมทั้งมีกิจกรรมย่อยที่ ๑๕ คือ ศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม เผยแพร่ และรายงานข้อมูลด้านการเกษตรต่างประเทศ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลงสูงสุด ร้อยละ ๙๙.๑๕ (๓.๗๖ ล้านบาท) เนื่องจากปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอย่างมาก จึงทำให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือวิเคราะห์ ผ่านระบบออนไลน์ได้ตลอดเวลา



ภาพแสดงการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงต้นทุนต่อหน่วยแยกตามกิจกรรมย่อย (หน่วยงานสนับสนุน) ของปี ๒๕๖๐

ในระดับกิจกรรมย่อย ของหน่วยงานสนับสนุน พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มี ๑๖ กิจกรรมย่อย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๒๓ กิจกรรมย่อย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กิจกรรมย่อยที่ ๖ – ๘ กิจกรรมย่อยที่ ๑๓ – ๑๔ กิจกรรมย่อยที่ ๑๙ -๒๑ และกิจกรรมย่อยที่ ๒๓ ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจากไม่ได้กำหนดกิจกรรมย่อยดังกล่าว สำหรับกิจกรรมย่อยที่ ๒๒ คือ กิจกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบทางละเมิด มีต้นทุนต่อหน่วยสูงสุด ร้อยละ ๑,๖๗๘.๘๗ (๐.๐๗ ล้านบาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน่วยงานได้กำหนดกิจกรรมย่อยเป็น ๒ กิจกรรม แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดกิจกรรมย่อยเป็น ๑ กิจกรรม จึงทำให้จำนวนหน่วยนับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ลดลงส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รองมาคือกิจกรรมย่อยที่ ๒ คือ กิจกรรมสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๓๗.๕๑ (๐.๒๕ ล้านบาท) เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ค.ต.ป. ได้มีการจัดประชุมหารือเพิ่มเติมจากปกติเดือนละ ๑ ครั้ง และในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีแผนเริ่มตรวจติดตามตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๐ จึงทำให้การลงพื้นที่ที่ตรวจติดตามและประเมินมีจำนวนลดลงจากปี ๒๕๕๙ พร้อมทั้งกิจกรรมย่อยที่ ๑๒ คือ กิจกรรมด้านการพัสดุ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลงสูงสุด ร้อยละ ๘๕.๙๒ (๐.๐๓ ล้านบาท) เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กองคลังได้นำเงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนที่ให้เกษตรกรกู้ยืมมาเป็นต้นทุนของกองคลัง แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวนเงินที่ปล่อยให้เกษตรกรกู้ยืมไม่นำมาคำนวณเป็นต้นทุนของ สป.กษ.

ดังนั้น สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. ต้นทุนผลผลิตในระดับภาพรวมลดลง เป็นเงิน ๑๓๕.๗๗ ล้านบาท เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเงินอุดหนุนของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งเป็นเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรโดยการปล่อยกู้ยืมแก่เกษตรกร มาเป็น

ต้นทุนในการคำนวณต้นทุนผลผลิต แต่สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีได้นำเงินอุดหนุนดังกล่าวมาคำนวณเป็นต้นทุนของสำนักงานฯ จึงส่งผลให้ต้นทุนผลผลิตต่ำกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. ต้นทุนต่อหน่วยในระดับผลผลิตและกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรยั่งยืน เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรกรรมยั่งยืนในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักที่มีพันธกิจในกำหนดกรอบนโยบาย มาตรการและแผนงาน รวมถึงการประสานงาน เชื่อมโยงให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยยึดกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ รวมถึงเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในหลวง รัชกาลที่ ๙ และเฉลิมพระเกียรติ ในหลวง รัชกาลที่ ๑๐

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการปรับลดผลผลิตและกิจกรรม และหน่วยนับค่อนข้างมาก ทำให้ในขั้นตอนการเปรียบเทียบรายผลผลิตและกิจกรรมไม่สามารถเปรียบเทียบได้ จึงส่งผลทำให้การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยจะไม่สะท้อนผลที่แท้จริง ฉะนั้น ในการกำหนดผลผลิตและกิจกรรม จึงควรกำหนดงาน/กิจกรรม/โครงการ ที่เป็นภารกิจที่สำคัญของสำนัก กอง และเป็นภารกิจหลักที่ดำเนินการ ต่อเนื่องด้วย